

NOTÍCIES HISTÒRIQUES DE L'ERMITA DE SANT LLORENÇ A CONSTANTÍ

*Maria Assumpta Cerdà i Sans
Josep Maria Roca i Pellicer
Josep Maria Sabaté i Sans*

ERMITA DE SANT LLORENÇ. LLOC CONTINUAT DE POBLAMENT

En el part 1er que consta de part de la història d'aquesta ermita, veiem com els propietaris de l'hermita de Sant Llorenç, que ha estat un lloc de poblament des de l'època preromana, es van veure obligats a abandonar el lloc de Sant Llorenç, amb

dos motius: 1er perquè els propietaris que eren de fora van decidir de abandonar el lloc, i 2° perquè

de l'època romana van ser obligats a abandonar el lloc de Sant Llorenç, amb dos motius: 1er perquè

van ser obligats a abandonar el lloc de Sant Llorenç, amb dos motius: 1er perquè

PARTIDA DE SANT LLORENÇ. SITUACIÓ

La partida de Sant Llorenç es troba situada entre la d' "Els Abellons" i la de "les Gabarres", essent clarament delimitada entre els camins de Sant Llorenç i el dels Abellons. Per la banda del Sud-Oest, ha quedat escapçada per l'autopista del Mediterrani.

La seva extensió no és massa gran i les seves terres són eixutes i saldonenques. En els cultius predomina la vinya, les oliveres i, a molta distància, els avellaners.

La seva topografia és plana, trencada solament per una petita elevació on es troben localitzades les restes de l'antiga ermita de Sant Llorenç que dóna nom a la partida. També localitzem en la zona altres edificacions com el Mas dels Frares de Dalt i el Mas dels Frares de Baix (Mas Soler Bas).

ERMITA DE SANT LLORENÇ. LLOC CONTINUAT DE POBLAMENT

En el petit turó que corona la partida hi trobem restes històriques de diferents èpoques, la qual cosa ens fa pensar que ha estat un lloc de poblament continuat.

De l'època prehistòrica es veuen pels voltants nombroses mostres de sílex, així com raspadors i d'altres utensilis que ens delaten una presència de poblament antiquíssima.

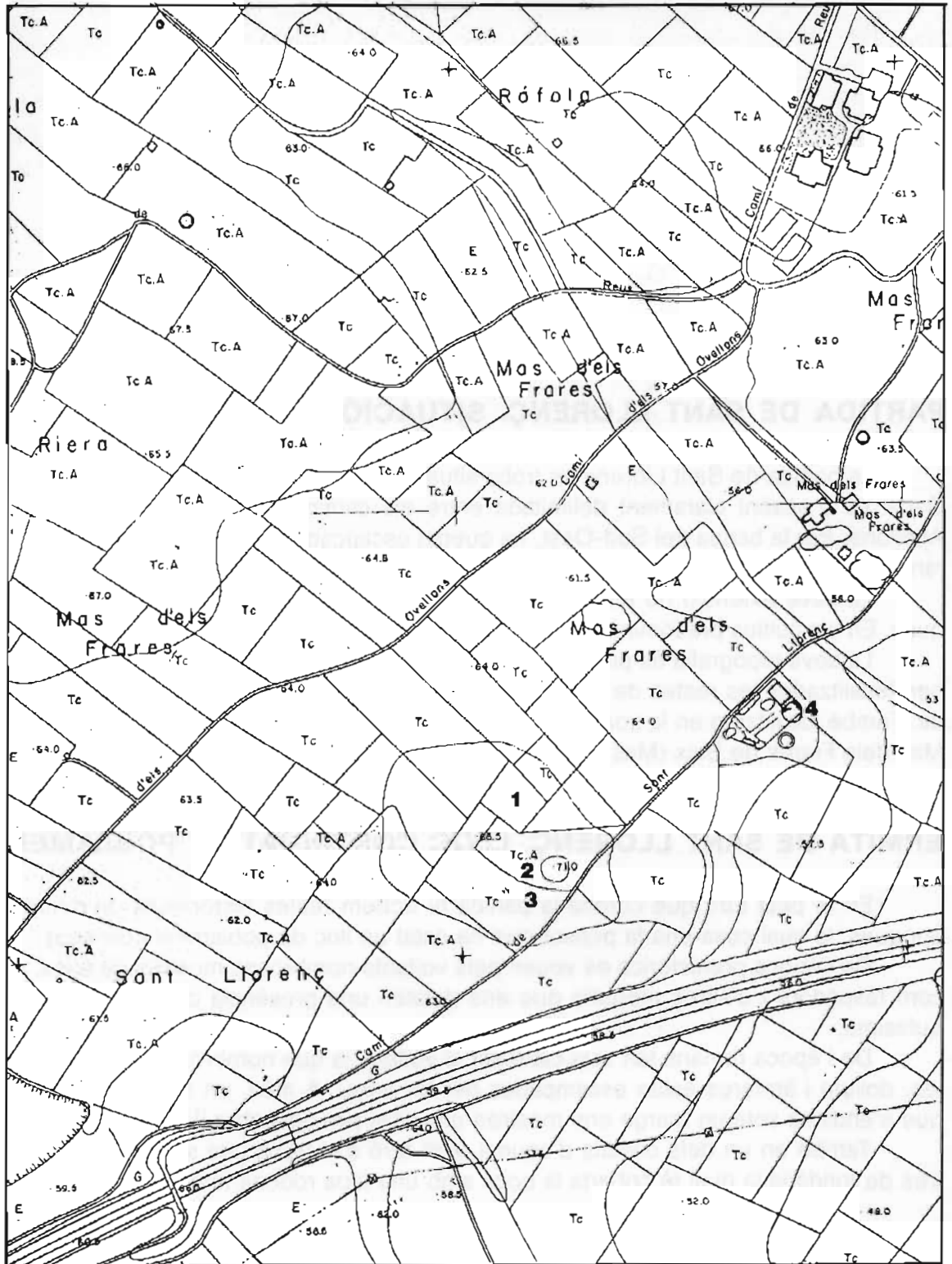
De l'època romana tan sols cal mirar al voltant, ja que nombroses restes de teules, dolium i àmfors estan escampades per tot arreu. A més, un mur i un paviment que s'endinsa sota un marge ens mostren una vil·la per descobrir.⁽¹⁾

També en un dels costats d'aquest petit turó s'hi troba una sitja d'uns 2'5 metres de fondària la qual té coberta la boca amb una tapa rodona feta d'una sola pedra.

(1) Papiol, L.: "Noticias sobre hallazgos romanos en el término de Constantí", *Boletín Arqueológico* (1973-1974), pàg. 252.

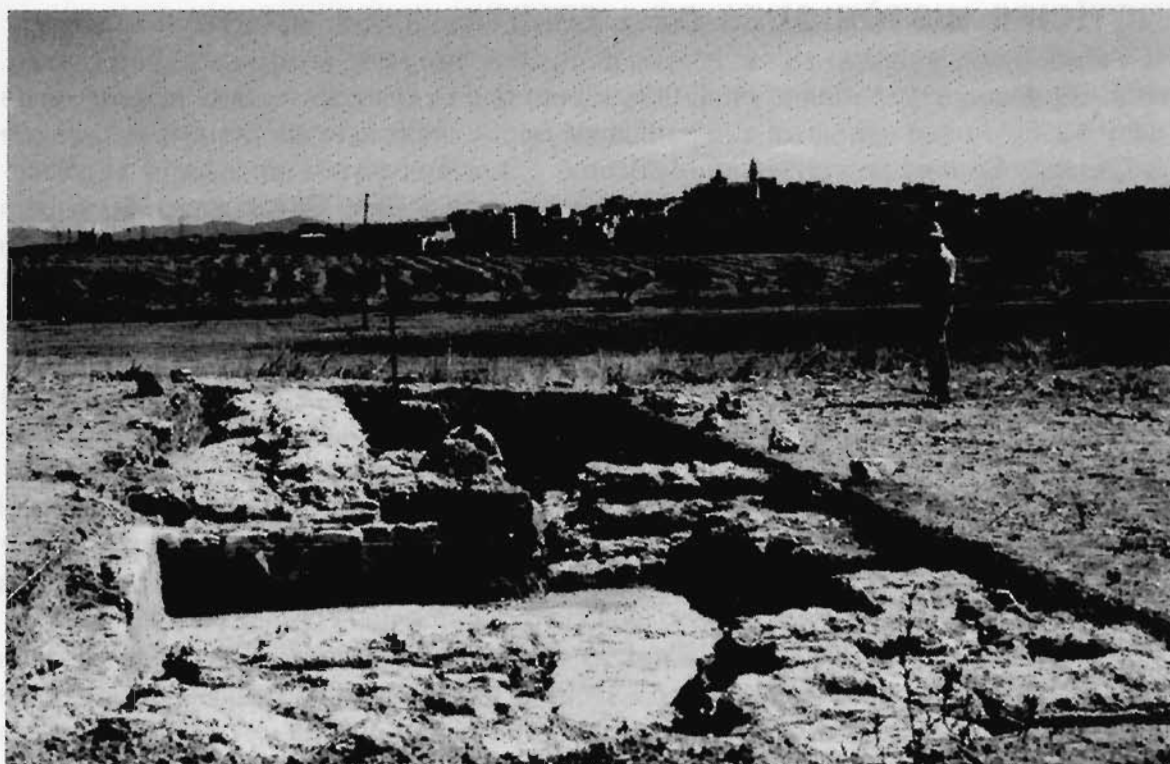
(2) Papiol, L.: "Noticias sobre hallazgos romanos en el término de Constantí", *Boletín Arqueológico* (1973-1974), pàg. 253.

PARTIDA DE SANT LLORENÇ
Situació de l'ermita i diferents troballes

- 1. Ermita de Sant Llorenç
- 3. Paviment d'una vil·la romana

- 2. Sitja
- 4. Termes de la vil·la del Mas Soler-Bas

Termes de la vil·la romana del Mas Soler-Bas

Més enllà, a uns 200 metres, en el Mas Soler Bas se'ns presenten les formoses termes d'una vil·la parcialment excavada⁽²⁾.

També a l'encreuament del camí de Reus amb el de Sant Llorenç s'hi troben restes de paviment d'una edificació romana i, pels voltants, nombroses restes de ceràmica.⁽³⁾ Hom creu que aquestes restes podrien abarcar una extensió més gran, ja que continuen a l'altra banda de camí, el qual les parteix per la meitat, fet que ens fa pensar que aquest no existia en l'època Romana.

Als límits entre el terme de Constantí i el de Reus es produeix una troballa visigòtica molt important. Fou l'any 1816, a la partida de la Grassa (terme de Reus), i es tracta d'un gerro de bronze que contenia 800 monedes d'or de diferents monarques, les més tardanes del rei Xindasvint (642-653). Anys després es produí una altra troballa de 200 monedes corresponents a Recesvint (649-672).⁽⁴⁾

Tots aquests indicis ens demostren una presència visigòtica i ens fan pensar en una continuïtat de poblament a la zona.

(3) Papiol, L.: "Noticias sobre hallazgos romanos en el término de Constantí", *Boletín Arqueológico* (1973-1974), pàg. 251.

(4) Cortiella i Òdena, F.: *Història de Constantí*, pàg. 18. També més informació a Massó i Carballido, J.: "Sobre la troballa visigòtica de la Grassa", *Estudis de Constantí*, 6.

NOTÍCIES HISTÒRIQUES DE L'ERMITA

El document més antic en el que trobem la denominació de Sant Llorenç és de l'any 1515⁽⁵⁾ i situa una vinya a la partida de Sant Llorenç que afronta amb el camí de la Canonja. Com podem observar, el document fa referència a la partida i no a l'edificació, però hem de pensar que aquest nom ve del culte al Sant. En tot l'any 1520 trobem esment d'una donació de l'arquebisbe Pere Folch de Cardona a Miquel Sugranyes de Constantí de tres quarterades de terra a la partida de Sant Llorenç; aquestes eren situades entre l'església de Sant Llorenç i el camí de Tortosa.⁽⁶⁾ Cal preguntar-se que si l'any 1520 ja existia l'església de Sant Llorenç, quin va ésser el seu origen? El Dr. Cortiella defensa que en aquesta contrada estava situat el Constantí vell, i l'ermita de Sant Llorenç seria el lloc de culte d'aquest poblament⁽⁷⁾ fins l'any 1179, que el poblament de Constantí fou traslladat al turó del Llentisclell, lloc on encara és situat.

Des del 1179 fins al 1220, any de la inauguració de la primera església del Constantí nou, el lloc de culte utilitzat segueix essent l'edifici de Sant Llorenç; a partir d'aquesta data perd la seva categoria de celebracions religioses en benefici de la nova església. A partir d'aquí Sant Llorenç la trobem documentada com a ermita.

L'any 1547, el 13 de juny, a petició dels jurats de la Vila, Joan Martorell de la Gavarra, Joan Solé de la Torra, i Joan Pascual, s'erigí la confraria del Roser, a l'ermita de Sant Llorenç (terme d'aquesta), pel molt Rent. Miquel Vinyes, prior del convent de Sant Domingo (extramurs de Tarragona).⁽⁸⁾

Fins al segle XVI la devoció al Roser és limitada als convents Dominicans i a llur àmbit d'acció. Això pot explicar la participació d'un prior d'aquesta orde en la creació d'aquesta confraria.

Anys més tard, el 1582, aquesta confraria serà novament creada a l'església de Constantí. El document fa menció a la capella de Sant Llorenç, que nosaltres identifiquem com l'ermita, i diu: "que estava en molt bon estat".⁽⁹⁾

Entre l'any 1619 i el 1628 fou capellà de Constantí mossèn Pere Salesas, que era fill de la Vila. Entre aquestes dates, exactament el 18 de febrer de 1625, decideix fer inventari de tot el que hi havia a l'ermita de Sant Llorenç i Santa Llúcia.⁽¹⁰⁾ Potser cal interpretar aquest fet com un intent de salvaguardar els béns de l'ermita. Tenim notícies que l'any 1614 els soldats castellans dirigits pel Capità Alonso Espinosa Calderon, originaren aldarulls a la Vila i un dels actes fou el saqueig de l'ermita.⁽¹¹⁾

En aquest inventari,⁽¹²⁾ a part de la presència de Mn. Pere Salesas, també hi trobem els jurats Guillem Gavaldà, Joan Capell i Pere Folch. L'inventari no és molt ample, ja que potser és el que resta després d'un saqueig, però ens pot donar una idea dels béns i fins i tot de la forma arquitectònica que tenia l'edifici. Curiosament, aquest s'inicia amb la descripció d'una taula vella i els seus calaixos i seguidament fa menció

(5) Amigó, R.: *Els topònims del terme municipal i del poble de Constantí*.

(6) Cortiella i Òdena, F.: *Història de Constantí*, pàg. 51.

(7) Cortiella i Òdena, F.: *Història de Constantí*, pàg. 28.

(8) "Fulla Parroquial", Mossèn Ramon Bergadà, núm. 23, pàg. 4.

(9) "Fulla Parroquial", Mossèn Ramon Bergadà, núm. 19, pàg. 5.

(10) "Fulla Parroquial", Mossèn Ramon Bergadà, núm. 19, pàg. 5-6.

(11) "Manual Notarial dels capellans Joan Ortoneda i Pere Salesas", 1614. Arxiu Històric Arxidiocesà.

d'una paella. Després passa a referir les zones d'accés a l'edifici i diu: "en la entrada ya tres portes que es la porta forana, la porta que entran de la Isglesia en la casa y un altra porta de barreres a totes ya son panys y sa clau y en la porteta dela Isglesia nia dos panys y dos claus... ala porta major dela Isglesia ya las portas baixa y la clau". Sabem que hi havia un ermità, anomenat Joan Martorell, al qual fa entrega d'una corda de cànem per a treure aigua del pou. Aquí s'acaba l'inventari de l'ermita en el que, com podem veure, no es fa menció de l'interior del lloc de culte ni dels Sants, quadres ni d'altres relíquies que s'hi podien trobar.

En aquest mateix manual, dos dies després, el 2 de febrer, els jurats institueixen Guillem Sardà com a vigilant de l'ermita "Obligantse lo Sardà afer bona la roba y les coses dela hermita". També s'institueix un altre ermità, Joan Fortuny, i se li fa entrega "de les claus dela Isglesia y totes les claus dela casa hermita a Joan Fortuny constituintlo hermità dela hermita de Sant Llorenç y Santa Iusia los magnifics jurats totala Villa y rectors".

Sabem que se segueixen celebrant actes de culte fins l'any 1699. Domingo Callau, en el seu testament, deixa una quantitat per tal de fer dir misses a l'ermita quan ell mori.⁽¹³⁾

A partir de l'any 1700 hi trobem documentat en l'inventari un altre ermità. Sabem que aquest va ser el que es va quedar un dels barrets en la subhasta dels béns del prevere i beneficiat Jaume Grau, que havia fet donació dels seus béns a l'hospital dels pobres de Constantí.⁽¹⁴⁾

L'any 1702 hi trobem documentat un desposori⁽¹⁵⁾ i també en aquest any una fundació de Joan Solanes d'una missa el dia de Sant Joan de juny "a punta de sol".⁽¹⁶⁾ I al 1704 Maria Roig deixa 3 lliures "per esmersar per obres en la hermita de St Llorenç y Sta Llusia"; curiosament, afegeix "es la primera vegada que es faran obres en dita hermita". Potser cal interpretar que es feren treballs de paleta, perquè, òbviament, de fundacions religioses ja se n'havien fet d'altres.⁽¹⁷⁾

L'any 1704 l'ermità Joan Arblí encarrega 6 misses a l'ermita de Sant Llorenç; no sabem si es trobava malalt ni si va morir, però l'any 1727 ja trobem un altre ermità, en Joan Nicolau, cásat amb Maria. A la filla d'ambdós, Roser Nicolau, els regidors de Constantí li fan "gràcia i nominació d'una causa pia instituida per el arquebisbe Joan Teres l'any 1597".⁽¹⁸⁾

Fins ara no sabem si l'ermita, a més del lloc de culte, tenia algunes possessions en terra, però l'any 1728 n'Esteve Boronat, pagès de Constantí, "dona o cedí a la dita administració li fundas una misa resada en la mateixa capella... y per millor cumplir se obliga en precari la dita pessa de terra". La fundació era pel dia de Sant Llorenç però, per estar ocupada dita data, la celebració és traslladada al segon dia de la Pasqua de

(12) "Manual Notarial núm. 32. Pere Salesas", (1625-1628) pàg. 15. Arxiu Històric Arxidiocesà.

(13) "Testaments núm. 107" (1479-1704). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(14) "Testaments núm. 107" (1479-1704). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(15) "Desposoris. Llibre IV" (1701-1702). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(16) "Testaments núm. 107" (1479-1704). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(17) "Testaments núm. 107" (1479-1704). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(18) "Manual Notarial núm. 89" (1728). Anton Marsal. Arxiu Històric Arxidiocesà.

Resurrecció. L'extensió de les terres cedides era de 5 jornals.⁽¹⁹⁾ Esteve Boronat devia tenir especial devoció, ja que també apareix com a testimoni dels testaments de Maria Mestre, ermitana de Sant Llorenç.

Amb aquesta cessió l'ermita deuria rebre una bona empenta econòmica i els 5 jornals de botjar aviat es devien transformar en plantacions més productives. Setanta anys i escaig després es produirà la venda de l'ermita i les terres que aquesta ja conté "parte de vinya y parte campa secano".⁽²⁰⁾

L'any 1730 trobem d'ermità n'Isidro Ferran; d'aquest sabem que tenia 3 fills, Maria Teresa, Elisabet i Joan Antoni. I deixa en testament 7 lliures per a fundar una missa a l'ermita pel dia de Sant Isidre.⁽²¹⁾

A finals del segle XVIII el Papa Pius VII autoritza a vendre una part setena dels predis eclesiàstics per tal de millorar la desastrosa situació financera de Carles IV. Godoy i el secretari de finances Miquel Gaietà i Soler dugueren a terme aquesta primera desamortització eclesiàstica general entre 1798 i 1807.

L'ermita i els 5 jornals de terra foren posats en venda als voltants del 1799 (el document no ho aclareix, ja que falten fulles).

A més de les condicions de la venda, el comprador queda obligat a fer dir una missa cada any a l'ermita, el segon dia de Pasqua de Resurrecció, pagarà a la comunitat de presbïters el cost de la cerimònia, i "*deberá el comprador firmar la correspondiente obligación a favor de dicha Rda Comunidad con expresa hipoteca de dicha pieza de tierra*".⁽²²⁾

No sabem si la venda obtingué comprador, encara que ens decantem per pensar que sí, ja que en les desamortitzacions posteriors de Mendizábal i Madoz aquesta finca no hi apareix per la qual cosa cal pensar que la venda ja s'havia produït. Malgrat tot, ens consta que l'any 1807 l'ermita encara tenia administradors, malgrat que potser era un càrrec relacionat estrictament amb la manutenció de l'edifici i el culte.⁽²³⁾

Potser a partir de 1808, amb l'esclat de la guerra del Francès, l'edifici es deteriorà o perdé les últimes pràctiques de culte; el que sí que és cert és que a partir d'aquests moments no hem trobat cap data que parli de cerimònies religioses a l'ermita. En un temps indeterminat, els objectes i cultes de valor foren traslladats cap a la Vila. La tradició popular diu que el Sant Llorenç de la capelleta del carrer de la Font va ser portat de l'ermita de Sant Llorenç.⁽²⁴⁾ També tenim una nota al full Parroquial de mossèn Bergadà "entrant a l'isglesia lo primer altar, a ma esquerra, esta dedicat a dit Sant (Sant Tomas d'Aquino). Lo primer cuadro de Sant Tomas que es veu allí abans estava a l'ermita de Sant Llorenç".⁽²⁵⁾ Potser també s'hi trobava una imatge o quadre de Santa Llúcia ja que en una època l'ermita s'anomenà de Sant Llorenç i Santa Llúcia.

El que sí que és cert és que sense terres, ni ermità, ni culte continuat l'ermita

(19) "Manual Notarial núm. 89" (1728). Anton Marsal. Arxiu Històric Arxidiocesà, pàg. 37.

(20) "Document condicions venda terres de l'ermita". Aprox. 1799. Arxiu Municipal de Constantí. Dins la carpeta "Contratos i escrituras".

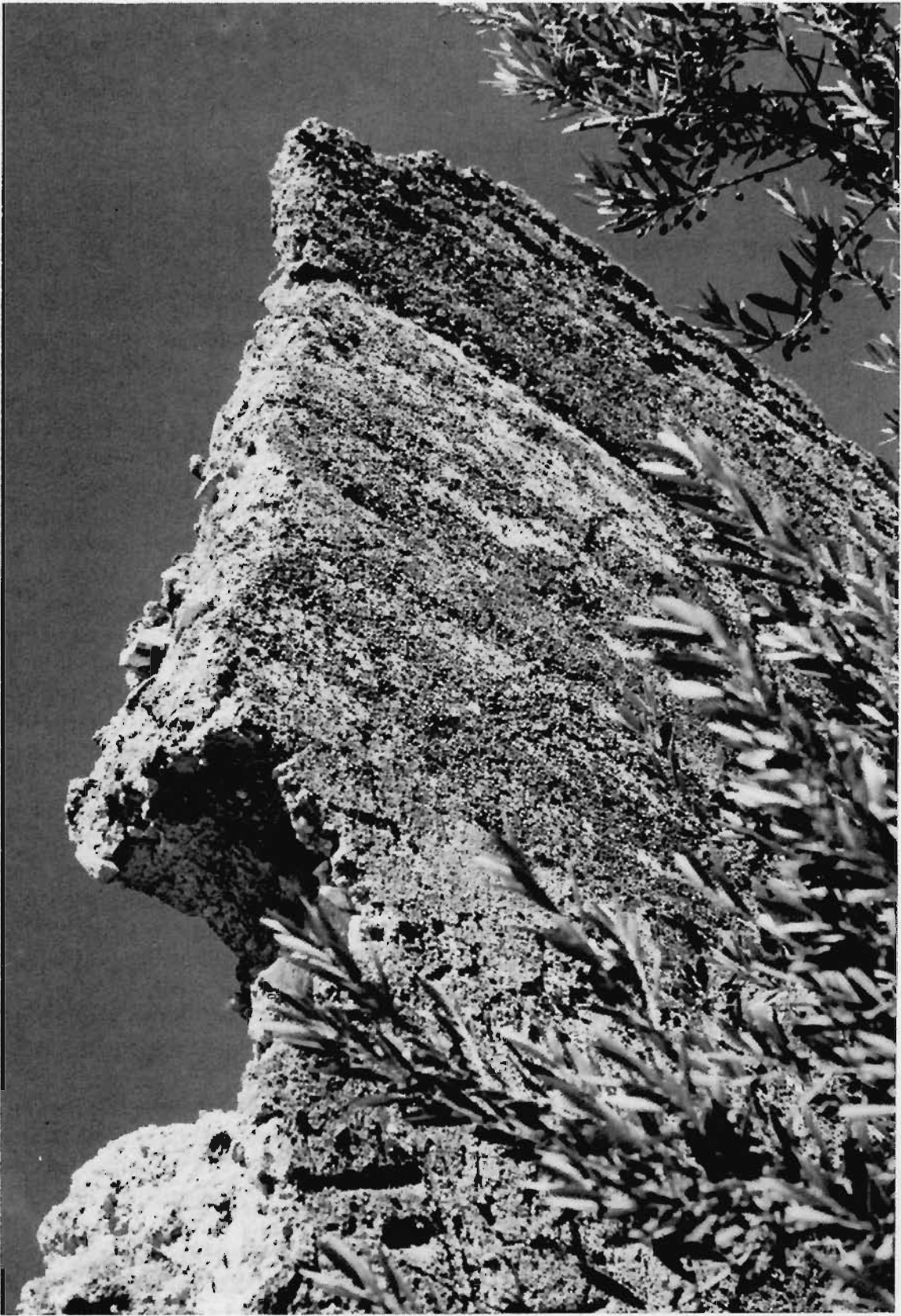
(21) "Testaments núm. 109" (1725-1754). Arxiu Històric Arxidiocesà.

(22) "Document condicions venda terres de l'ermita". Aprox. 1799. Arxiu Municipal de Constantí. Dins la carpeta "Contratos i escrituras".

(23) Cortiella i Odena, F.: *Història de Constantí*, pàg. 134.

(24) "Les capelles volives dels carrers de Constantí", *Estudis de Constantí*, núm. 3, pàg. 29.

(25) "Fulla Parroquial", Mossèn Ramon Bergadà, núm. 9, pàg. 2.

Paret nord-oest de l'ermita, l'única que queda dreta

de Sant Llorenç fou oblidada fins que s'apagà totalment la dèbil flama del culte. D'aquí al seu total deteriorament un pas. S'havia acabat el primer i més antic lloc de culte que havia tingut la vila de Constantí.

DESCRIPCIÓ ARQUITECTÒNICA

Poques restes queden del que era l'antiga ermita de Sant Llorenç, però amb la documentació que tenim, prospeccions in situ i converses amb gent vella del poble ens aventurarem a fer una petita descripció de tal com podia ser l'ermita de Sant Llorenç.

L'ermita es troba totalment enderrocada, excepte la paret Nord-Est, la qual s'aguanta, amb una alçada de 5 metres, per un contrafort. La paret Nord-Oest queda sencera a una alçada aproximada d'1 metre. De les parets Sud-Est i Sud-Oest tan sols queden els fonaments. Resseguint les quatre parets hem trobat que tenia forma rectangular amb unes mides de 13 metres de llargada per 9 d'amplada, el que fa un total de capacitat d'un 117 m²; si hi descomptem uns 25 m² que ocupaven el presbiteri i potser una petita sagristia i altars, queden uns 82 m² que donen una capacitat d'unes 180-200 persones, la qual cosa ens pot donar una idea del límit de població que podia tenir l'antic Constantí si, tal com deia el Dr. Cortiella, es trobava al voltant d'aquesta ermita.

L'entrada nosaltres l'hem situada al Sud-Oest ja que, descartant les altres dues parets que es poden resseguir, aquesta és la que ens ha semblat més lògica, més quan a la paret contrària (NE) s'hi veu un petit començament de bòvila i piló que podien formar part de l'antic muntatge de l'altar o petit retaule.

Els materials emprats són: en la paret que queda més alta, pedra i un conglomerat de morter de fang, el qual va ser fet en encofrat i encara queden marques de les fustes. Curiosament s'assembla molt a la tècnica emprada a la construcció de la muralla i torre cantonera que es troben als encreuaments del carrer de Sant Pere i el de Sant Vicenç a la nostra Vila. Seran les dues construccions de la mateixa època?

El contrafort que dona suport a aquesta paret està fet ja amb morter de cal i pedres i palets de riu, però és un afegit posterior.

Es va fer una prospecció superficial dintre del perímetre de l'antiga ermita per tal de veure si es trobava algun paviment en la zona central, i a una fondària d'uns 20 cm, no vam trobar indicis, potser caldria aprofundir més.

Pel que sembla, i tal com es pot deduir de l'inventari abans esmentat, al costat de l'església es trobava la casa de l'ermità ja que es fa menció d'una clau d'una porta que comunicava el lloc de culte amb la casa. També s'anomena a l'inventari una altra porta que sembla que donava accés a tot el conjunt, deduint que potser l'ermita i la casa de l'ermità estaven rodejades per una altra paret exterior.

També es fa menció a la porta major de l'església i a les portes baixes. Cal pensar que hi havia una porta gran que s'obria els dies de culte i una de petita incorporada a aquesta que es devia utilitzar en dies normals, per entrades i sortides esporàdiques del capellà o l'ermità.

Qualquier Persona que quiera entender en comprar por
petivamente toda aquella Pieza de tierra, parte una, y parte
compa Vecano, de erpencion como formales regulaciones, poco
o menor, sita en el termino de la presente Villa de Constantí, en
la Partida vulgarmente nombrada de Sant Lorenzo, que linda a
oriente con el Camino, que va de la presente Villa al Lugar de
la Canonja; de medio dia con Antonio Vidal; de Poniente con Sabri
el Voler, parte con tierras de la Vinya Venera, y parte con las de
Pablo Ravell; y de ciervo parte con las de Fran^{co} Oliva, y parte
con las de los herederos de Clemente Masdev, todos Labradores de
dicha Villa: la qual es propia de la Administracion de la Her-
mita de San Lorenzo del termino de dha Villa, que la pertenecia
por sus juratos, y legitimos titulos. se vende por R.^o Cedula de
su Mag.^o (que Dios q.^o) de 25 de Noviembre de 1738 con los pactos
vigientes, arreglados a la instrucion aprobada por su Mag.^o
de 29 de Enero de 1739.

1. Primeramente vea el Portor que no se admitiran portoreros que
no cobren las dos terceras partes del valor en que este tasar
dicha finca.
2. Taz vea el Portor que el Precio por el qual se le rematará dicha
Finca podrá hacerse en dinero efectivo, o en valores Reales.

de Sant Llorenç fou oblidada fins que s'apagà totalment la dèbil flama del culte. D'aquí al seu total deteriorament un pas. S'havia acabat el primer i més antic lloc de culte que havia tingut la vila de Constantí.

DESCRIPCIÓ ARQUITECTÒNICA

Poques restes queden del que era l'antiga ermita de Sant Llorenç, però amb la documentació que tenim, prospeccions in situ i converses amb gent vella del poble ens aventurarem a fer una petita descripció de tal com podia ser l'ermita de Sant Llorenç.

L'ermita es troba totalment enderrocada, excepte la paret Nord-Est, la qual s'aguanta, amb una alçada de 5 metres, per un contrafort. La paret Nord-Oest queda sencera a una alçada aproximada d'1 metre. De les parets Sud-Est i Sud-Oest tan sols queden els fonaments. Resseguint les quatre parets hem trobat que tenia forma rectangular amb unes mides de 13 metres de llargada per 9 d'amplada, el que fa un total de capacitat d'un 117 m²; si hi descomptem uns 25 m² que ocupaven el presbiteri i potser una petita sagristia i altars, queden uns 82 m² que donen una capacitat d'unes 180-200 persones, la qual cosa ens pot donar una idea del límit de població que podia tenir l'antic Constantí si, tal com deia el Dr. Cortiella, es trobava al voltant d'aquesta ermita.

L'entrada nosaltres l'hem situada al Sud-Oest ja que, descartant les altres dues parets que es poden resseguir, aquesta és la que ens ha semblat més lògica, més quan a la paret contrària (NE) s'hi veu un petit començament de bòvila i piló que podien formar part de l'antic muntatge de l'altar o petit retaule.

Els materials emprats són: en la paret que queda més alta, pedra i un conglomerat de morter de fang, el qual va ser fet en encofrat i encara queden marques de les fustes. Curiosament s'assembla molt a la tècnica emprada a la construcció de la muralla i torre cantonera que es troben als encreuaments del carrer de Sant Pere i el de Sant Vicenç a la nostra Vila. Seran les dues construccions de la mateixa època?

El contrafort que dóna suport a aquesta paret està fet ja amb morter de cal i pedres i palets de riu, però és un afegit posterior.

Es va fer una prospecció superficial dintre del perímetre de l'antiga ermita per tal de veure si es trobava algun paviment en la zona central, i a una fondària d'uns 20 cm, no vam trobar indicis, potser caldria aprofundir més.

Pel que sembla, i tal com es pot deduir de l'inventari abans esmentat, al costat de l'església es trobava la casa de l'ermità ja que es fa menció d'una clau d'una porta que comunicava el lloc de culte amb la casa. També s'anomena a l'inventari una altra porta que sembla que donava accés a tot el conjunt, deduïnt que potser l'ermita i la casa de l'ermità estaven rodejades per una altra paret exterior.

També es fa menció a la porta major de l'església i a les portes baixes. Cal pensar que hi havia una porta gran que s'obria els dies de culte i una de petita incorporada a aquesta que es devia utilitzar en dies normals, per entrades i sortides esporàdiques del capellà o l'ermità.

Qualquier Persona que quiera entender en comprar por
petivamente toda aquella Pieza de tierra, parte una, y parte
campo vecano, de extencion como formales regulares, poco
ó menos, sita en el termino de la presente Villa de Constantí, en
la Partida vulgarmente nombrada de Sant Lorenzo, que linda a
oriente con el Camino, que va de la presente Villa al Lugar de
la Canonja; de medio día con Antonio Vidal; de Poniente con Pedro
el Soler, parte con tierras de la Vuesa Vecano, y parte con las de
Pablo Ravell; y de cieuro parte con las de Fran^{co} Olivera, y parte
con las de los herederos de Clemente Masdev, todos Labradores de
dicha Villa: la qual es propia de la Administracion de la Her-
mita de Sant Lorenzo del termino de dha Villa, que la posee
por sus partes, y legitimos titulos. se vende por R.^l Cedula de
su Mag.^d (que Dios oye) de 25 de Noviembre de 1798 con los pactos
siguientes, aneclados á la instrucion aprobada por su Mag.^d
de 29 de Enero de 1799.

1. Primeramente vea el Portor que no se admitiran posturas que
no cubran las dos tercenas partes del valor en que este tasar
dicha finca.
2. T^o vea el Portor que el Precio por el qual se le rematará dicha
Finca podrá hacerse en dinero efectivo, ó en valores Reales.

L'entrega d'una corda de cànem per part de l'ermità la qual servia per treure aigua del pou, ens fa pensar en l'existència d'un d'aquests jaciments en la zona. En la inspecció de camp no hem vist cap cavitat, cal pensar que o bé està enfonsat o que l'aigua no es treia d'un pou sinó d'una sitja situada a uns 50 m. del lloc de culte i que es podria haver utilitzat per emmagatzemar aigua de la pluja.